

Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Grŵp Partneriaeth AoHNE Gŵyr

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Llun, 30 Tachwedd 2020 am 2.00 pm

Yn bresennol: Y Cyngorydd P Lloyd (Cadeirydd) fu'n llywyddu

Y Cynghorwyr

M C Child
L James

J P Curtice
A H Stevens

P R Hood-Williams

Aelodau'r Grŵp Llywio

R Button
S Hill
H Osborn

J France
G Howe
B Parry

S Heard
P Jenkins
P Thornton

Swyddog(ion)

Paul Meller
Chris Lindley
Mike Scott
Jeremy Parkhouse

Rheolwr Cynllunio Strategol a'r Amgylchedd Naturiol
Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr
Swyddog AoHNE Gŵyr
Swyddog Gwasanaethau Democrataidd

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Aelodau o'r Grŵp Llywio(wyr): J Chambers a/ac D P Tucker

1 Ethol is-gadeirydd ar gyfer blwyddyn ddinesig 2020-2021.

Penderfynwyd ethol Steve Heard Is-gadeirydd y Grŵp Llywio ar gyfer Blwyddyn Ddinesig 2020-2021.

2 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Yn unol â'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau.

3 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo cofnodion cyfarfod y Grŵp Llywio a gynhaliwyd ar 21 Medi 2020 fel cofnod cywir.

4 Y diweddaraf am Barc Gwledig Dyffryn Clun. (Chris Lindley)

Cyflwynodd Mike Scott, Swyddog AoHNE, adroddiad ynghylch y Diweddaraf am Barc Gwledig Dyffryn Clun. Yn dilyn trafodaethau yn y cyfarfod blaenorol,

amlinellwyd materion sy'n effeithio ar reoli'r Parc, yng nghyd-destun presennol COVID-19 ac yn y tymor hir, ynghyd â'r mentrau a fu a'r gwaith a wnaed yn yr ardal, gan gynnwys: -

- Adeiladu Llwybrau Defnydd a Rennir (SUP) gan ddefnyddio llwybrau ceffyl presennol drwy'r Parc Gwledig – wedi'u hariannu gan grant Teithio Llesol;
- Gwaith cadwraeth i'r Tŵr Iorwg – rhan o Heneb Gofrestredig Gwaith Arsenig Clun;
- Gwaith gyda Phrosiect Cymunedol Dyffryn Clun a Thîm Mynediad i Gefn Gwlad Cyngor Abertawe i ddatblygu gwelliannau mynediad ehangach, dehongliadau a chadwraeth treftadaeth arall;
- Aseiad o ddifrod i Heneb Gofrestredig Twmpathau Siafftau Dyffryn Clun yn sgîl adeiladu heb awdurdod a defnyddio traciau beicio mynydd;
- Cynigion gan bartïon eraill ar gyfer datblygu 'Parc Beicio Trefol'.

Diweddarwyd y Grŵp Llywio mewn perthynas â'r prosiectau cyfredol a restrir uchod a chynhaliwyd trafodaethau ynglŷn â'r canlynol: -

- Diffyg cyfathrebu ac ymgynghori ynglŷn â'r cynigion Teithio Llesol;
- Diffyg cynllun/rheolaeth gyffredinol mewn perthynas â'r Parc Gwledig, diffyg gwybodaeth yn lleol a gwaith sy'n cael ei wneud ar sail ad hoc;
- Sut roedd pandemig COVID-19 wedi cynyddu'r defnydd o'r Parc Gwledig yn sylweddol, sut roedd mwy o bobl yn ymwybodol o'r cyfleusterau oedd ar gael ac effaith mwy o ddefnydd ar y Parc Gwledig;
- Rhannu'r defnydd o lwybrau/llwybrau ceffyl/llwybrau beicio, cyflwyno gwell arwyddion, defnyddio'r arwynebau cywir, cyfleu unrhyw newidiadau i'r bobl/sefydliadau priodol a gwella llwybrau yn y dyfodol er mwyn osgoi gwrthdaro rhwng defnyddwyr;
- Cynnal y Parc Gwledig yn briodol mewn modd strwythuredig a threfnus;
- Sut roedd gan adrannau/is-adrannau amrywiol yng Nghyngor Abertawe gyfrifoldebau yn y Parc Gwledig/yn Nyffryn Clun a'r angen am fwy o gydlynw;
- Ardaloedd y Parc Gwledig sydd o fewn ffin yr AoHNE;
- Cydlynw cynllun rheoli a siom nad oedd cynllun wedi'i drefnu o'r blaen;
- Pryder ynglŷn â'r broses o wneud gwaith heb ymgynghori a sut roedd y broses yn gweithio mewn gwirionedd gydag arian yn cael ei ddarparu gan Lywodraeth Cymru i ariannu cynlluniau Teithio Llesol y cyngor;
- Pryder ynghylch y modd yr oedd y system yn cael ei thrin gan y cyngor er mwyn cyflawni'i nodau heb ymgynghoriad ystyrlon a gafodd ymateb andwyol o ran y cynigion Teithio Llesol yn Mayals Road a goblygiadau defnyddio ymagwedd debyg at brosiectau ar Benrhyn Gŵyr.

Penderfynwyd nodi cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau.

5 Adroddiad Porth Eion. (Chris Lindley)

Cyflwynodd Chris Lindley, Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr Nodyn Briffio a gafodd ei ddosbarthu i'r Cynghorau Cymuned perthnasol, y Cynghorydd Richard Lewis a chysylltiadau cymunedol eraill ddydd Gwener 20 Tachwedd. Rhoddodd y papur briffio'r wybodaeth ddiweddaraf am waith y prosiect ym Mhorth Eion a oedd yn

cynnwys manylion cefndir, yr ystyriaethau sy'n deillio o'r astudiaeth ddichonoldeb a'r camau sy'n cael eu cymryd.

Roedd hyn yn cynnwys penodi penseiri - 'Rural Office for Architecture Ltd' gan Gyngor Abertawe i ddatblygu Cynllun Cysyniad ar gyfer codi adeilad traeth/canolfan gymunedol newydd ym Mhorth Einon. Cefnogwyd y comisiwn gan grant Cronfa Datblygu Cynaliadwy a dechreuodd y gwaith ar 23 Tachwedd 2020 a byddai'n cynnwys cynnal arolwg rhagarweiniol, gwaith asesu yn y maes parcio ym Mhorth Einon a'r wybodaeth a gasglwyd yn cael ei defnyddio yn y datblygiad dylunio.

Ychwanegwyd bod ymgysylltu ac ymgynghori â'r gymuned yn allweddol i gael canlyniad dylunio llwyddiannus ac roedd y cyngor am hysbysu rhanddeiliaid/y gymuned a chynnal eu diddordeb yn y cynigion. O ystyried cyfyngiadau COVID-19, byddai rhai dulliau ymgynghori ar-lein yn cael eu defnyddio. Yn ogystal â hyn, byddai ymweliadau safle neu gynulliadau grwpiau bach yn cael eu trefnu i drafod y prosiect a chyflwyno cynigion ar gamau allweddol. Bwriadwyd i'r rhain ddechrau'n gynnar ym mis Rhagfyr.

Trafodwyd y canlynol gan y Grŵp Llywio: -

- Cyfathrebu'n effeithiol â'r gymuned ehangach o gwmpas Porth Einon a Horton a'r nodau ar gyfer ymgynghori ehangach yn y dyfodol;
- Y teimlad yn y gymuned leol fod y cynlluniau eisoes wedi'u cytuno heb eu mewnbwn hwy a bod y prosiect yn dechrau;
- Sut yr oedd y cyngor wedi ymgysylltu'n ddiweddar â Chynghorau Cymuned Porth Einon a Phenrhys ynghylch cynnydd, yr angen i roi adnodd ar waith i allu ymgysylltu, yr angen i logi penseiri proffesiynol i symud ymlaen i'r cyfnod datblygu a'r briff a roddwyd i'r pensaer ynghylch adeilad bloc y toiledau;
- Y ffaith bod y gymuned wedi bod yn ymwybodol o'r prosiect arfaethedig ers cryn amser a'r adborth cadarnhaol a gafwyd mewn perthynas â'r cynigion;
- Ariannu'r prosiect drwy gyllid cyfalaf yr oedd yn ofynnol i ddyluniadau allu datblygu er mwyn ei gael, ac felly'r cyswllt â'r pensaer;
- Mater rheoli traffig ym Mhorth Einon oherwydd y ffordd fynediad gul iawn i'r pentref a sut y gofynnwyd i'r pensaer gadw materion mynediad mewn cof wrth ddylunio'r adeilad cymunedol;
- Y ffaith bod Porth Einon wedi'i nodi ar gyfer datblygiad priodol ar raddfa fach gan gynnwys cyfleusterau cymunedol a bod y polisi hwn wedi'i gynnwys yn y CDLI a'r CDU ers dros 20 mlynedd, ffaith y dylai'r Cyngor Cymuned fod wedi bod yn ymwybodol ohono ac wedi hysbysu'i breswylwyr yn ei gylch, a sut roedd Cyngor Abertawe wedi ymgysylltu'n helaeth ar y ddau gynllun;
- Roedd Cyngor Abertawe wedi cyflogi penseiri i wella'i adeilad/tir ei hun ym Mhorth Einon ac roedd angen cynlluniau i'w alluogi i ymgysylltu â'r gymuned a chaniatáu i drigolion/busnesau lleol gael mewnbwn.

Penderfynwyd nodi cynnwys y cyflwyniad diweddar a'r trafodaethau.

6 Materion Cymdeithas Gwyr. (Gordon Howe)

Cyflwynodd Gordon Howe, cynrychiolydd Cymdeithas Gŵyr, adroddiad a oedd yn amlinellu'n gyntaf yr Achos dros Gyfarwyddyd Erthygl 4 ar gyfer The Vile, Rhosili ac yn ail, yn tynnu sylw at yr angen i Warchod Coed o fewn AoHNE Gŵyr.

- Yr Achos dros Gyfarwyddyd Erthygl 4 ar gyfer The Vile, Rhosili

Esboniwyd y cefndir sy'n gysylltiedig â sefydlu uned arlwygo dros dro, heb fod unrhyw gais cynllunio'n ofynnol, yng nghanol yr ardal hanesyddol, a adwaenir fel The Vile, gan gynnwys yr hawl gyfreithiol o dan *Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 - Rhan 4 - Adeiladau a Defnyddiau Dros Dro - Dosbarth B* i gael uned o'r fath am gyfanswm o 28 o ddiwrnodau yn y flwyddyn galendr.

Amlinellwyd pryderon Cymdeithas Gŵyr a Chyngor Cymuned Rhosili, yn enwedig eu pryder y byddai cymhlethdodau a difrod i'r dirwedd. Esboniwyd bod system gaeau The Vile yn Rhosili yn Dirwedd Hanesyddol Gofrestredig o Bwysigrwydd Eithriadol yng Nghymru. Darparwyd ffotograff o The Vile yn Atodiad A.

Ychwanegwyd bod Cymdeithas Gŵyr wrthi'n ymchwilio gydag eraill, y posibilrwydd o gael Cyfarwyddyd Erthygl 4 i atal datblygiad amhriodol o'r fath yn y dyfodol ac yn ceisio barn y Grŵp Llywio.

Nid oedd unrhyw wrthwynebiadau i'r cynigion.

Penderfynwyd nodi cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau.

- Gwarchod Coed o fewn AoHNE Gŵyr

Yn dilyn trafodaethau a gynhaliwyd mewn cyfarfod blaenorol o'r Grŵp Llywio, tynnodd Cymdeithas Gŵyr sylw at y diffyg amddiffyniad ymddangosiadol a roddwyd i goed o fewn yr AoHNE a'i chyrrion. Ychwanegwyd y darparwyd amddiffyniad o fewn SoDdGA a Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol, er mai ychydig iawn o goed a warchodwyd gan Orchymynion Cadw Coed penodol.

Esboniwyd barn y Gymdeithas mewn perthynas â'r rheoliadau cyfredol a weinyddir gan Gyngor Abertawe a CNC a darparwyd enghreifftiau o waith cymynu coed yn ystod y ddwy flynedd flaenorol. Yn ymateb Cymdeithas Gŵyr i'r Drafft Ymgynghori ar Goed, Gwrychoedd a Choetiroedd ar Safleoedd Datblygu ym mis Medi 2020, tynnwyd sylw at y diffyg amddiffyniad a roddwyd i'r AoHNE. Yn ogystal â hyn, eglurwyd y byddai colli coed yng Ngŵyr oherwydd Clefyd Coed Ynn ac effaith eu torri ar dirwedd Gŵyr yn amlwg cyn bo hir.

Awgrymodd Cymdeithas Gŵyr y dylid gwneud arolwg cyflawn o'r holl goed a rhoi amddiffyniad addas lle bynnag y bo'n briodol. Ychwanegwyd bod yn rhaid plannu rhagor o goed hefyd er mwyn gwneud iawn am golli coed ynn a helpu i fynd i'r afael â materion newid yn yr hinsawdd.

Trafododd y Grŵp Llywio'r manylion yn yr adroddiad.

Penderfynwyd y bydd Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr yn tynnu sylw Cymdeithas Genedlaethol yr AoHNE at y mater ac yn adrodd yn ôl i'r cyfarfod nesaf a drefnwyd.

7 Y diweddaraaf am Gefn Bryn. (Chris Lindley)

Darparodd Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr adroddiad diweddaru ynghylch y cynnydd ar Gefn Bryn.

Eglurwyd, yn dilyn y diweddariad llafar ar y materion parcio yng Nghefn Bryn yn y cyfarfod blaenorol ym mis Medi 2020, fod yr Is-gadeirydd (Steve Heard) ac Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr (Chris Lindley) wedi cael cyfarfod ar-lein ar 8 Hydref 2020 gydag Alan Ferris (Priffyrdd Cyngor Abertawe) a Bob Griffiths (Cominwyr Cefn Bryn).

Canlyniad y cyfarfod hwnnw oedd cynllun diwygiedig cytunedig a fydd yn gwneud y canlynol:

- ehangu'r byndiau priffyrdd arfaethedig tua'r dwyrain o'r ardal barcio – o 50m i 200m;
- cynnwys atgyweiriad bach ac aunigol i fyndiau ar ochr ddeheuol y briffordd, er mwyn rhwystro mynediad i gerbydau ar y rhan honno o'r comin.

Ychwanegwyd bod cyllid grant ar gyfer y cynigion wedi'i gadarnhau. Roedd priffyrdd yn gweithio ar y costau diwygiedig i'r prosiect a'r manylebau. Roedd disgwyl i'r gwaith gael ei raglennu a'i roi ar waith cyn diwedd Mawrth 2021.

Roedd Tîm AOHNE Gŵyr wedi ysgrifennu at y tîrfeddiannwr i gael ei sylwadau ar y cynigion. Gan fod Cefn Bryn yn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA), byddai Tîm AoHNE Gŵyr hefyd yn cysylltu â Cyfoeth Naturiol Cymru i gael Hysbysiad o Gydsyniad o dan Ddeddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 (fel y'i diwygiwyd).

Byddai diweddariad pellach yn cael ei roi yng nghyfarfod nesaf Grŵp Llywio'r AoHNE.

Penderfynwyd nodi cynnwys y diweddariad.

8 Canllaw Dylunio AoHNE. (Paul Meller)

Cyflwynodd Paul Meller, Rheolwr Is-adran yr Amgylchedd Naturiol adroddiad a oedd yn darparu canllawiau cynllunio atodol i gefnogi polisiau cynllunio a gynhwyswyd yng Nghynllun Datblygu Lleol Abertawe (CDLI). Y diben oedd darparu arweiniad ynghylch sut y dylid cymhwyso polisiau perthnasol y CDLI er mwyn helpu i benderfynu ar geisiadau cynllunio o fewn yr AoHNE.

Ychwanegwyd bod y Canllaw Dylunio cyntaf wedi'i fabwysiadu fel CCA i Gynllun Datblygu Unedol Dinas a Sir Abertawe sydd bellach wedi'i ddisodli (2008). Mae'r Canllaw diwygiedig yn ystyried y newidiadau mwyaf diweddar i'r cyd-destun cynllunio deddfwriaethol a strategol a oedd wedi codi ar lefel genedlaethol a lleol. Roedd hyn

yn cynnwys Cynllun Rheoli Diweddaraf Gŵyr (2017) a fersiynau diwygiedig o Bolisi Cynllunio Cymru a Nodiadau Cyngor Technegol ategol a gynhyrchwyd gan Lywodraeth Cymru.

Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus gan Gyngor Abertawe drwy fis Medi a mis Hydref 2020 a oedd yn ceisio barn ynghylch a oedd y ddogfen yn ymdrin ag ystod briodol o faterion cynllunio ac yn darparu digon o eglurder i ymgeiswyr a'r sawl sy'n penderfynu ar yr egwyddorion pwysig sy'n llywodraethu datblygiad ym Mhenrhyn Gŵyr.

Roedd y rhan fwyaf o'r sylwadau a dderbyniwyd yn gadarnhaol, a mân newidiadau'n unig a awgrymwyd er mwyn gwella eglurder. Yn arbennig, awgrymwyd y dylid defnyddio ffotograffau a delweddau mwy priodol a gofynnwyd am y rhain ar gyfer fersiwn derfynol y ddogfen.

Gan nad oedd unrhyw ddiwygiadau sylweddol wedi'u nodi o'r sylwadau a gafwyd sy'n golygu bod angen ailddrafftio ac ailymgynghori, cynigiwyd cyflwyno fersiwn ddiwygiedig o'r ddogfen i'r Pwyllgor Cynllunio yn gynnar yn y Flwyddyn Newydd i'w mabwysiadu.

Soniodd y Grŵp Llywio am y gwaith gwych a wnaed gan Swyddogion y cyngor wrth lunio'r dogfennau mewn cyfnod mor fyr.

Penderfynwyd nodi cynnwys yr adroddiad.

9 Llwybrau Beicio yng Ngwyr. (John France)

Darparodd John France adroddiad a oedd yn amlinellu'r cynllun i greu rhwydwaith beicio ar draws Penrhyn Gŵyr, a dynnodd sylw'n arbennig at y cynigion yn Mayals Road a Choedwig Clun.

Penderfynwyd nodi'r adroddiad oherwydd y materion sy'n cael eu trafod yng nghofnod rhif 4.

10 Cronfa Datblygu Cynaliadwy. (Er gwybodaeth) (Mike Scott)

Cyflwynodd Swyddog AoHNE Gŵyr adroddiad cyllidebol cryno o Banel y Gronfa Datblygu Cynaliadwy (CDC).

Amlinellwyd bod Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau cyllideb CDC ar gyfer 2020/21 fel £100,000. Roedd 12 o brosiectau wedi'u cymeradwyo ar hyn o bryd gyda chyllid CDC ar gyfer 2020/21 a rhagwelwyd 3 chais pellach cyn bo hir.

Caiff prosiectau eraill eu cyflwyno yn ystod 2020/21 i neilltuo'r arian yn llawn. Roedd ffigur y cronfeydd sydd wedi'u neilltuo'n cynnwys ffi reoli DASA sef £10,000 (10%).

Cyfanswm yr arian sydd ar gael	£100,000
Cronfeydd sydd wedi'u neilltuo	£80,065
Cronfeydd heb eu neilltuo	£19,935
Ceisiadau ar waith	£11,000

Nid oedd y gyllideb ar gyfer 2021/22 wedi'i chadarnhau, ond disgwylir y bydd yn £55,000. Roedd pedwar prosiect wedi'u cymeradwyo, gyda £25,650 wedi'i neilltuo a £29,350 heb ei neilltuo ar hyn o bryd.

11 Fformat cyfarfodydd y dyfodol. (Llafar) (Steve Heard)

Er bod cyfarfodydd wedi bod ar-lein yn ystod pandemig COVID-19, tynnodd Steve Heard sylw at y ffaith ei fod yn gobeithio'n fawr y byddai cyfarfodydd corfforol yn ailddechrau unwaith y byddai'r cyfyngiadau wedi'u codi.

Roedd consensws y dylai cyfarfodydd y Grŵp Llywio ddychwelyd i gyfarfodydd corfforol pan fo hynny'n bosibl.

Cydymdeimlodd y Cadeirydd â'r materion a godwyd a thynnodd sylw at y ffaith y byddai'r cyngor yn dilyn canllawiau cyfreithiol a chanllawiau Llywodraeth Cymru.

Daeth y cyfarfod I ben am 3.00 pm

Cadeirydd